

ترجمه سید محمد ستوده
 مآخذ: NEWSWEEK ۴ ژوئن ۲۰۰۱

بررسی وضعیت بورسهای تکنولوژیک جهان

مقدمه

○ در سال ۱۹۷۱ در نیویورک، یک سیستم کامپیوتری ارتباطی موسوم به نزدک^۱ جهت فراهم ساختن تسهیلات لازم در امر خرید و فروش سهام شکل گرفت. این سیستم در عرض ۳۰ سال، کران تا کران جهان را درنوردیده و از شرق آسیا تا غرب اروپا را دربر گرفته است. روزانه از این طریق میلیونها معامله صورت می گیرد. در سال ۱۹۹۱ نزدک از ۲۱۸ هزار پایانه کامپیوتری تشکیل شده بود که به شبکه مرکزی اطلاعات نزدک متصل هستند. با استفاده از این سیستم می توان به بهترین پیشنهادات خرید و فروش دسترسی پیدا کرد. پیش بینی می شود بورس نزدک در سالیان آتی بورس های لندن، فرانکفورت، نیویورک، ژاپن و... را به یکدیگر پیوند دهد و بدین ترتیب ردیای دهکده جهانی (مارشال مک لوهان^۲) تحقق یابد.

در ابتدای کار، بورس نزدک تنها بورسی بود که در زمینه سهام بازارهای تکنولوژی پیشرفته فعالیت می کرد. بورس مذکور منشأ و سرچشمه تمامی بازارهای جنجالی و بلندپرواز تکنولوژیکی در سراسر جهان می باشد. هنگامی که بازار بورس نیویورک رونق یافت، دیگر بورس های جهان نیز سعی نمودند از روش آن پیروی و تقلید کنند. در سال ۱۹۹۶ با افتتاح بورس ایزدک^۳ در بلژیک و کزدک^۴ در کره جنوبی، جنون و اشتیاق مفرط برای تقلید از بورس نزدک به فرانکفورت، توکیو و دیگر بورسهای مهم جهان گسترش یافت. چه، خبرگان درجه یک (مثلاً در سنگاپور)

و چه، آرزومندان پر تمنا (مثلاً در رومانی) همه امیدوارند با به راه افتادن بورسهای شبیه بورس نزدک، بتوانند به خواسته های خود برسند. با ایجاد چنین بازاری، شرکتهای کوچک، کم درآمد و ناشناخته می توانند سهامشان را مستقیماً به مردم عرضه نمایند. اینک، تعدادی از بورسهای یاد شده مانند شرکتهای گمنام اینترنتی دچار

ترزلر و بی ثباتی شده اند. از زمانی که شاخص بورس نزدک در ماه مارس سال ۲۰۰۰ سیر نزولی خود را آغاز کرد، تعداد زیادی از بورس های مقلد نیز در منجلاب بی آبرویی، رکود و رسوایی گرفتار شدند و بورس نزدک در مقایسه با آنان از نظر میزان گرفتاری، از آسودگی و آرامش بیشتری برخوردار است.

با مراجعه به وب سایت شرکت «رومانیا اینوست»^۵ جمله هشداردهنده ذیل را در خصوص بازار بورس محکوم به شکست رزدک^۶ مشاهده می نمایم: «ما به شما توصیه می کنیم در بورس رزدک سرمایه گذاری نکنید.» تحولات اساسی و عمده در راه است. سرمایه گذاران بین المللی در جستجوی بازارهای جهانی هستند که از طریق آن بتوانند هر گونه سهامی را در هر کجای جهان که باشد، معامله نمایند بدون اینکه نیازی به حضور فیزیکی در بازار مورد نظر داشته باشند.

با تشکیل بیش از ۲۴ بورس شبیه به نزدک، جهان در کلاف سردرگم شبکه پیچیده ای از بورسهای سهام (تکنولوژیک) گرفتار آمده است. در قاره اروپا تقریباً به تعداد کشورهای اروپایی بازار بورس وجود دارد. تعداد بیش از حد بورسها و از سوی دیگر، وجود بورسهای محلی که به دقت تحت نظر صاحبان مشاغل قرار دارند، مانعی بر سر راه جهانی شدن به شمار می روند. در هفته جاری، بورس نزدک با افتتاح شعبه جدید خود در بروکسل، سعی نمود تا اندازه ای به وحدت و یکپارچگی جهانی در زمینه بازارهای سهام دست یابد. نزدک با این اقدام، علاوه بر

سرمایه گذاران
 یک بازار بورس جهانی
 می خواهند

نه یک دوجین بازار
 لیکن بازارهای بورس
 بیش از آنچه
 به جهانی شدن بیندیشند
 در فکر بقای خود
 هستند

این صفحه در اصل مجله ناقص بوده است

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

این صفحه در اصل مجله ناقص بوده است

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نام بورس	تعداد شرکتهای پذیرفته شده	ارزش بازار سهام (به میلیارد دلار)
Nasdaq (نیویورک)	۴۴۴۳	۳۰۰۰
Jasdaq (توکیو)	۸۷۳	۸۵
Kosdaq (سنول)	۵۷۸	۲۵
Neuer Market (فرانکفورت)	۳۴۱	۶۶
Tech Market (لندن)	۲۴۶	۷۱۷
Nouvea Marche (پاریس)	۱۶۳	۱۴
Sesdaq (سنگاپور)	۹۴	۴
HK Gem (هنگ کنگ)	۷۳	۸
Nuovo Mercato (میلان)	۴۲	۱۸
Mesdaq (کوآلا لامپور)	۳	۳

نزدک برمی شمارد. «دیویس» از شرکت ۳۱ می گوید که او تقریباً از مشارکت در بازارهای بورس کوچکی همچون Nuevo Mercado مادرید یا Nouvea Marche پاریس پرهیز می کند. او انتظار دارد که نزدک، Euronext و ادغام جدیدی از بورسهای پاریس، آمستردام و بروکسل برای بقایشان باید تلاش کنند.

با این همه، نزدک اصل رقابت را کوچک جلوه می دهد. تا این هفته باز هم نزدک بعنوان تنها بازار خواهد توانست با عملیات مؤثر و کارآمد خود بازارهای عمده آمریکا، اروپا و آسیا را در نوردیده و پوشش دهد. حتی در داخل قاره اروپا، خرید سهام در خارج از مرزها «فوق العاده گران» و به بیانی دقیق تر از «جیم بر»^۲ مدیر شرکت نزدک در اروپا، یک کابوس است. به منظور هماهنگ کردن پرداختهای فعلی و برای حل این مشکلات، نزدک اخیراً تأسیس Easdaq را ضروری تشخیص داده است. یک شرکت بلژیکی در سطح قاره اروپا سیستم خودکاری را جهت حل عملی مشکلات تجارت بین المللی طراحی کرده است. «بر» می گوید: ما مدل آمریکارابه اروپا و آسیا تحمیل نمی کنیم و نزدک اروپا باید یک بازار اروپایی برای سرمایه گذاران اروپایی باشد و بازارهای آسیا، آمریکا و دیگر بازارها را در آینده به یکدیگر پیوند داده و به صورت «لحظه ای»^۳ به یکدیگر متصل نماید. این مسئله در حرف، ساده به نظر می رسد ولی سرمایه گذاران، یک بازار بورس جهانی می خواهند نه یک دو جین بازار. لیکن بازارهای بورس بیش از آنچه به جهانی شدن بیندیشند، در فکر بقای خود هستند. ●

(1) National Association of Securities Dealers Automated Quotations System. (NASDAQ)

- ۲ Nasdaq
- ۳ Easdaq
- ۴ Kosdaq
- ۵ Romania Invest
- ۶ Rasdaq
- ۷ Jasdaq
- ۸ JohnDavies
- ۹ Ven ture - capital
- ۱۰ High technology
- ۱۱ Cisco
- ۱۲ Microsoft
- ۱۳ Kim Dae Jung
- ۱۴ Lee Jaiwoong
- ۱۵ Lee
- ۱۶ Daum
- ۱۷ Lim Bang Hee
- ۱۸ Jin Seung Hyun
- ۱۹ Michael Milken
- ۲۰ Markus Straub
- ۲۱ Rainer Riess
- ۲۲ Thomas Haffa
- ۲۳ Stephan Schambach
- ۲۴ Das Wertpapier
- ۲۵ Gerhard Schmidt
- ۲۶ Wolfgang Gehrek
- ۲۷ Erlangen
- ۲۸ Holding Company
- ۲۹ John Bernstein
- ۳۰ Jim Weber
- ۳۱ Online

به شرکت مادر^{۱۸} Fininvest که به رییس جمهور جدید کشور، سیلویو برلوسکینی تعلق دارد.

در بازار بورس Nuevo Mercado مادرید. که تنها ۱۲ شرکت در آن پذیرفته شده اند. معاملات تقریباً متوقف شده است. اوضاع اقتصادی آسیا دچار رکود شده است. بورسهای جدید Hongkong Gem و Taiwan Tiger حتی با خوش بینانه ترین فرضها نیز، در حال حاضر دچار رکود هستند.

دو سال پیش شرکت چندرسانه ای Super corridor که متعلق به ماهاتیر محمد است، با هدف جلب سرمایه گذاران خارجی وارد بورس MESDAQ شد اما تا بحال فقط سه شرکت در بورس مذکور پذیرفته شده اند. (جدول) مازای قصد دارد در سال آینده MESDAQ را در بازار بورس بزرگتر کوآلا لامپور ادغام نماید. سنگاپور نیز که بازار بورسش موسوم به SASDAQ را در سال ۱۹۸۷ تأسیس کرده است، اینک بازاری کوچک، کم اهمیت و متزلزل محسوب می شود. به قول مدیر یکی از صندوقهای سرمایه گذاری محلی، تنها دللی که سنگاپور بدان واسطه می تواند اطمینان حاصل نماید که در صحنه باقی بماند، این است که دولت سنگاپور از این ادعا که جزیره مذکور استحقاق تبدیلی شدن به یک مرکز مالی را داراست، دفاع نماید.

این مسئله می تواند نتیجه عکس دهد. چراکه سرمایه گذاران بزرگ ارزشی برای همتایان نزدک قابل نیستند. «جان برنشتاین»^{۱۹} سوداگر لندن که در زمینه سرمایه گذاریهای مخاطره آمیز فعالیت می کند، با اندکی اندیشیدن همه این اقدامات را بدترین نوع مشابه سازی

به منظور کاهش کلاهبرداریها، آلمانها از ماه مارس تحت فشار گروه های ذی نفوذ سهامداران، اصلاحاتی را در فعالیتهای خود اعمال نمودند و رؤسای NeuerMarket یکسری قواعد به شیوه آمریکاییان ارایه نموده اند که بناگذاران را ملزم می سازد معاملات شخصی شان را بر روی سهام شرکتهایشان فاش نمایند.

آنها همچنین از Gigabell. یک تهیه کننده خدمات اینترنتی به خاطر سستی در ارایه گزارش نتایج فعالیتش شکایت دارند و شروع به افشای سایر اعضای خلافکار نموده اند. «ولفگانگ گهرک»^{۲۰} اقتصاددان دانشگاه ارلانگن ۲۷ بطور داوطلبانه در حال تحقیق پیرامون ضوابط و اصول راهنمایی به منظور جلوگیری از اینکه تحلیلگران آلمانی در برآورد ارزش سهام شرکتهای دچار مبالغه نشوند، می باشد. اما احتمالاً برای بازیابی کامل اعتماد عمومی دیر شده است. او می گوید: برخی از آنها دیگر هیچگاه با بورسها در ارتباط نخواهند بود.

یک مشکل مشابه سازی نزدک این بود که کسب و کارهای بسیاری از همتایانش در سایر کشورها طی ماه مارس، به حد اکثر رشد کاذب خود رسیده و تعداد کثیری از افراد بسیار آزمند و شرکتهای اینترنتی نامعتبر را به خود جذب کرده است. Nuovo Mercato. ایتالیا که ۲ سال پیش در شهر میلان تأسیس شد، قوانینش چندان دست و پاگیر نیست و تقریباً هر شرکتی می تواند بدان بپیوندد. مقامات دولتی اینک بسیاری از شرکتهای پذیرفته شده در بورس را که حسابهای جعلی تهیه می کنند مشمول تحقیق و تفحص دانسته اند، از جمله چندین شرکت عمومی وابسته